

UŽIMTUMO POLITIKA

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Užimtumo politika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. Boguslavas Gruževskis Kitas: Asist. Dr. Rasa Genienė	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Sociologijos ir socialinio darbo institutas, Socialinės politikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	–	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	52	78

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Dalyko paskirtis. Numatomos suteikti žinios bei kompetencijos bus reikalingos atpažinti skirtingų gyventojų grupių poreikius darbo rinkoje, suvokti bei analizuoti šalyje bei užsienyje vykstančius užimtumo pokyčius, analizuoti bei vertinti įgyvendinamą užimtumo politiką nacionaliniame bei vietos (savivaldybių, bendruomenių) lygmenyje bei parengti rekomendacijas skirtingų gyventojų grupių ekonominio aktyvumo (užimtumo) didinimui.. Suteikti reikalingų žinių apie socialinių grupių problemas darbo rinkoje bei šių problemų sprendimo galimybes.</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebėjimas dirbti savarankiškai; • gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas; • gebėjimas profesionaliai veikti laikantis socialinės atsakomybės, pilietiškumo, lygių galimybių principų, žmogaus teisių bei etikos standartų. <p>Dalykinės kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebėjimas analizuoti socialines bei ekonominio aktyvumo problemas, atsižvelgti į visuomenių daugiakultūriškumą ir socialinių sistemų įvairovę identifikuojant ekonominių, politinių, sociokultūrinių pokyčių įtaką socialinių sluoksnių ir grupių gyvenimui. • gebėjimas pažinti ir kritiškai vertinti Lietuvos ir užsienio šalių socialinės gerovės sistemas, analizuojant ir vertinant užimtumo procesus, pasitelkiant socialinių mokslų teorijas bei tyrimus ir geros praktikos patirtį. • gebėjimas daryti poveikį socialinei bei darbo rinkos politikai, teikiant pasiūlymus jos plėtrai ir tobulinimui, inicijuojant ir įgyvendinant inovatyvias programas bei projektus. • gebėjimas formuluoti pasiūlymus, sprendžiant gyventojų užimtumo didinimo uždavinius, siekiant ekonominės gerovės ir socialinės pažangos. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas gebės apibūdinti užimtumo politikos formavimo, įgyvendinimo ir vertinimo mechanizmus nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyje bei vietos	Paskaita, probleminis dėstymas, atliktų tyrimų analizė, grupės diskusija	Seminarinės diskusijos, egzaminas (testas)

(savivaldybės ir bendruomenės) lygmenyje.		
Studentas gebės sekti naujoves užimtumo politikos srityje, sieti naują informaciją su turimomis žiniomis ir atitinkamai planuoti ir tobulinti savo veiklos (socialinio darbo bei socialinės politikos srityje) būdus, teikti pasiūlymus.	Paskaita, probleminis dėstymas, studentų savarankiškai atliekamų rašto darbų analizė	Rašto darbas, pranešimo parengimas ir pristatymas
Studentas gebės argumentuotai pasiūlyti tarpžinybinio, tarpinstitucinio bendradarbiavimo modelius bei pagrįsti jų naudą siekiant efektyvaus socialinių problemų sprendimo bei skirtingų gyventojų grupių užimtumo didinimo.	Paskaita, probleminis dėstymas, studentų savarankiškai atliekamų rašto darbų analizė	Rašto darbas, pranešimo parengimas ir pristatymas. seminarinės diskusijos
Studentas gebės diferencijuoti veikėjus, dalyvaujančius socialinės gerovės kūrimo, organizavimo ir vartojimo procesuose, įvardinti jų atliekamus vaidmenis, siekiant efektyviau įtakoti gyventojų užimtumą bei pasitenkinimą darbe.	Paskaita, probleminis dėstymas, atliktų tyrimų analizė, grupės diskusija, studentų savarankiškai atliekamų rašto darbų analizė	Rašto darbas, pranešimo parengimas ir pristatymas, egzaminas (testas)

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Gyventojų ekonominis aktyvumas rinkos ekonomikos sąlygomis. Užimtumo reguliavimo veiksniai ir jo valdymo kompleksiško esmė.	4		2					4	Privalomoji literatūra: 2 (14-146), 3 (1-43), 5 (7-25), 6 (10-81), 7 (15-46). Mokslinės literatūros skaitymas, grupės darbo temos paieška.
2. Darbo rinkos specifika postindustrinėje visuomenėje. Užimtumo vaidmens augimas.	2							6	Privalomoji literatūra: 4 (24-53, 170-210); 5 (26-71), 10 (24-93). Papild. literatūra Rifkin J. Mokslinės literatūros skaitymas, grupės darbo temos paieška.

3. Darbo rinkos statistika. Užimtumą bei nedarbą charakterizuojančių rodiklių analizė	2		2					6	Papild. literatūra ES bei OECD DR statistikos analizė.
4. Nedarbas. Nedarbo priežastys. Nedarbo tipai. Bedarbio socialinio portreto kaitos tendencijos. Bedarbystės ekonominės, socialinės ir psichologinės pasekmės	4		2					8	Privalomoji literatūra: 3 (198-250), 4 (71-102), 5 (71-93), 8, 13. Papild. literatūra: 1 (90-140), 4, 5, 8.
5. Darbo rinkos politikos modeliai. Neoklasikinis DRP modelis. Keinso integruotos paklausos didinimo modelis. 2008-2009 m. krizės pamokos gyventojų ekonominio aktyvumo atžvilgiu. ES užimtumo politikos formavimo principai. Lisabonos strategija.	4		2					10	Privalomoji literatūra: 3 (68-89; 130-163), 8, 10 (95-125).
6. Užimtumo politikos ir darbo rinkos instrumentai	4		2					8	Privalomoji literatūra: 6 (17-28); 3 (68-162). Papild. literatūra: 1, 8.
7. Socioekonominiai pokyčiai ES ir Lietuvoje, naujos socialinės rizikos	2		2					8	Privalomoji literatūra: 3 (254-283). Grupės darbo rengimas
8. Lietuvos užimtumo politikos teisiniai pagrindai ir institucinė sistema. Darbo rinkos teisinio reguliavimo evoliucija. Ekonominio aktyvumo (užimtumo) rėmimo/skatavimo teisinis reglamentavimas Lietuvoje. Socialinio draudimo nuo nedarbo teisinis reglamentavimas	2		2					2	Privalomoji literatūra: 4 (103-116) 2 (211-353), 8. Papild.: Gyventojų užimtumo rėmimo bei Nedarbo socialinio draudimo įstatymai
9. Žmonių skirtybės darbo rinkoje ir skirtingų socialinių grupių nedarbo specifika, problemos ir užimtumo politika	4		2					8	Privalomoji: 1 (13-151; 402-430), 7, 11 (1-25) Papild. literatūra: 1, 4, 6, 10, 12, 13.. Grupės darbo rengimas

10. Migracija Europos Sąjungos ir Lietuvos darbo rinkoje: Europos plėtros poveikis, migracijos ir darbo rinkos reguliavimas ir darbo rinkos politikos priemonės imigrantams	2							8	Privaloma literatūra:4 (54-70), 9; Papild. literatūra: 11, 15.. Grupės darbo rengimas
11. Aktyvinimo politikos ES ir Lietuvoje ir jų efektyvumas	4		2					10	Privalomoji literatūra: 1 (154-299), 9, 10, 12 (167-179), 13. Papildoma – 4, 5, 12. Galutinis rašto darbo parengimas pristatymui raštu ir žodžiu
Iš viso	34		18					78	

Vertinimo strategija	Svoris ,proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinės užduotys seminarams.	16	Spalis – lapkritis	Vertinami šie aspektai: <ul style="list-style-type: none"> • Užduoties atlikimas. • Užduoties pristatymas. • Auditorijos įtraukimas.
Grupės darbas - atskirų gyventojų grupių užimtumo didinimo galimybės (Lietuvos ir užsienio patirtis)	24	Lapkritis - gruodis	Vertinami šie grupės darbo aspektai: <ul style="list-style-type: none"> • Pasirinktos gyventojų grupės Lietuvoje situacijos apžvalga remiantis moksline literatūra – 4 balai • Užsienio patirties pavyzdžių įvardinimas - 3 • Problemos sprendimo galimybių pagrindimas – 3 • Sprendimo originalumas - 2 • Grupės narių darbo indėlio vertinimas – 2 balai • Grupinio darbo pateikimas raštu - 10
Egzaminas (testas – atvirų ir uždarų klausimų derinys, 14-20 klausimų) (Testas rašomas kontaktiniu būdu) Testas rašomas tik atsiskaičius ir gavus tarpinius įvertinamus už darbus grupėje ir gavus bendrą teigiamą vertinimą	60	Sausis	100-95 proc. teisingų atsakymų – 10; 94-87 proc. teisingų atsakymų – 9; 86-79 proc. teisingų atsakymų – 8; 78-71 proc. teisingų atsakymų – 7; 70-63 proc. teisingų atsakymų – 6; 62-55 proc. teisingų atsakymų – 5.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar interneto nuoroda
-----------------	----------------------	--------------------	--	---

Privalomoji literatūra				
1. Bagdonas A., Lazutka R., Vareikytė A., Žalimienė L.	2007	Skirtingi, bet lygūs visuomenėje ir darbuotėje		Vilnius, VU Specialiosios psichologijos laboratorija, Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba
2.	2011	Darbo rinka XXI amžiuje: lankstumo ir saugumo paieškos		Vilnius, VU Teisės fakultetas
3. Adnett Nick	2004	European Labour Markets		Longman. London-New York
4.	2017	Lietuvos socialinė raida. Darbo rinkos pokyčiai: problemos ir galimybės.	Nr. 6	Lietuvos socialinių tyrimų centras
5. Gruževskis B.	2002	Žmogaus socialinė raida. Užimtumas		Vilnius: Justitia
6. Moskvina, J., Okunevičiūtė-Nverauskienė, L.	2011	Aktyvi darbo rinkos politika: teorija ir praktika		Vilnius Gedimino technikos u-tas, Vilnius: Technika
7. Stankūnienė, V., Baublytė, M., Žibas, K., Stumbrys, D.	2016	Lietuvos demografinė kaita: ką atskleidžia gyventojų surašymai		Kaunas: Vytauto Dižojo u-tas, Vilnius: Versus aureus
8. Jančiauskas E.	2006	Valstybės darbo rinkos politika		Vilnius, LKA leidykla
9. Schwab, K.	2017	Ketvirtoji pramonės revoliucija		Vilnius: Vaga
10. Lawn, Ph., ed.	2010	Environment and Employment		Routledge: New York.
11. Vosko, L.F., Macdonald, M., Campbell, I. eds.	2009	Gender and the Contours of Precarious Employment		Routledge: London, New York
12. Šucha, V., Sienkiewicz, M. eds.	2020	Science for Policy Handbook		European Commission, Joint Research Centre (JRC), Belgium
13. Gruževskis B., Brazienė R.	2017	Nesaugus užimtumas ir jo tendencijos	Lietuvos socialinė raida. Darbo rinkos pokyčiai: problemos ir galimybės. Nr.6, p. 170-193.	Vilnius : Lietuvos socialinių tyrimų centras. ISSN 2029-963X. eISSN 2424-497X

Papildomoji literatūra				
1. Bagdonas A., Girdzijauskienė S., Gruževskis B., Lazutka R., Žalimienė L.	2008	Neįgaliųjų integracija į darbo rinką Lietuvoje: politika, įvertinimas, rehabilitacija		Vilnius, VU Specialiosios psichologijos laboratorija
2. Scarpetta S., Sonnet A.	2011	Challenges Facing european Labour Markets: Is a Skill Upgrade the Appropriate Instrument?		ZBW, Leibnitz Information Centre for Economics
3.	2020	World Employment and Social Outlook Trends	ILO Flagship Report	ILO – International Labour Office, Geneva
4. Krutulienė S., Miežienė R., Gruževskis B.	2019	Aktyvios įtraukties koncepcija ir trajektorijos: Lietuvos atvejis	Filosofija. Sociologija. Nr. 30 (4), p. 305-316.	Vilnius : Lietuvos mokslų akademija. ISSN 0235-7186. eISSN 2424-4546.
5. Zabaraukaitė R., Gruževskis B.	2015	Skurdo kultūros apraiškos socialinės paramos gavėjų grupėje	Filosofija. Sociologija. Nr. 26 (2) p. 99-112.	Lietuvos mokslų akademija. ISSN 0235-7186. eISSN 2424-4546
6. Skučienė, D., Bartkus, A., Moskvina, J., Uleckienė, A.	2015	Senėjanti visuomenė. Kaip mes pasirengę?		Lietuvos socialinių tyrimų centras
7. Leach, M. ed.	2016	Gender Equality and Sustainable Development		New York, Oxon: Routledge.
8. Gruževskis B., Stankūnienė V.	2018	Ageing Workforce, Social Cohesion and Sustainable Development. Political Challenges within the Baltic Sea Region. Lithuania	Ageing Workforce, Social Cohesion and Sustainable Development. Political Challenges within the Baltic Sea Region, p. 31-36.	Berlin : Max Planck University. ISSN 2512-6172
9. Rifkin J.	1995	The End of Work		New York
10. Mažeikaitė D., Gruževskis B.	2018	Darbo vertybių vieta ir kaita skirtingų Lietuvos gyventojų kartų kontekste	STEPP : socialinė teorija, empirija, politika ir praktika. Nr. 17, p. 108-131.	Vilnius : Vilniaus universitetas. ISSN 1648-2425. eISSN 2345-0266.
11. Žibas, K., Petrušauskaitė, V.	2015	Darbo migrantai Europoje ir Lietuvoje: gyvenimo ir darbo sąlygų problematika	<i>Etniškumo studijos</i> , 1. p. 11–27	Lietuvos socialinių tyrimų centras

12. Okunevičiūtė-Neveauskienė L., Česnuitytė V.	2009	Socialiai pažeidžiamos grupės darbo rinkoje: samprata, vertinimas, integracija		Vilnius: „Technika“
13. Moskvina, J., Gružesvskis, B.	2014	Daugiakalbystė kaip verslo plėtros veiksnys	<i>Verslas: Teorija ir praktika / Business: Theory and Practice</i> 15(1): 22–31	VGTU leidykla: „Technika“.
14. Doherty, M.	2009	When the working day is through: the end of work as identity?	<i>Work, employment and society</i> , 23(1): 84–101	SAGE Publications
15. Pocius, A., Burneika, D.	2017	Padėties darbo rinkoje skirtumai Lietuvos regionuose	<i>Lietuvos Statistikos darbai</i> , 56 (1): 18–30	Lietuvos statistikos departamentas